

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № 91-00-801

София, 17.07.2014 г.

СТАНОВИЩЕ

относно прилагане на правилата по държавните помощи при разработването на процедурните наръчници за програмен период 2014-2020 г. от страна на Управляващите органи на Оперативните програми

Настоящото становище се издава предвид компетентността на министъра на финансите, определена по реда на чл. 5, ал. 2, т. 8 от Закона за държавните помощи (ЗДП), да изготвя становища и подпомага администраторите на помощ с оглед изпълнение на задълженията, произтичащи от правото на Европейската общност и на Република България в областта на държавните помощи. Същото се издава и за да улесни Управляващите органи (УО) в хода на планирането, разработването и изпълнението на оперативните програми, финансирани с европейски ресурси и конкретните мерки в тях, като по този начин се постигне изискваното от Европейската комисия (ЕК) гарантиране съответствието с правилата за държавните помощи.

Настоящото становище се издава въз основа на резултатите от анализа на прилаганите процедурни наръчници на оперативните програми (ОП), прилагани през програмния период 2007-2013 г. и има за цел да спомогне за поддържане на оптимално ниво на изпълнение на Приложение XI, част II, Общо условие 5 „Държавни помощи” към Регламент № (ЕС) № 1303/2013 г.¹

За целите на настоящото методическо становище, „мярка” за помощ следва да се интерпретира като всяка възможност, операция, процедура за подбор на проектни предложения, покана, без значение дали се реализират под формата на схема или индивидуална помощ, чрез които се планира подпомагане на конкретен субект.

Настоящото методическо становище не е адресирано към конкретен случай или характеристики на определена мярка и не може да се използва за ограничаване на отговорността при действия в нарушение на законодателството от страна на администраторите на помощ.

Никой администратор не може да се позовава и да тълкува становището при разработването и оценката на конкретна мярка за подпомагане в противоречие с действащото законодателство по държавните помощи.

¹ Регламент № (ЕС) № 1303/2013 г. г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент № (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Целта на становището е да даде насока и да създаде условия за прилагане на единен (унифициран) подход към всички УО на ОП за програмния период 2014-2020 г. по отношение въвеждането на съществени изисквания, свързани с процедурите, законодателството и постоянната практика на ЕК и Съда на ЕС по държавните помощи в процедурните наръчници по ОП.

Прилагането на посочения подход се изразява в **спазване на определена последователност и логическа взаимовръзка между съществените елементи от режима по държавните помощи, които следва да намерят отражение в частта от процедурните наръчници на ОП, свързана с правилата по държавните помощи.**

Същата има за цел да прецизира и детайлизира съществуващата уредба за ефективното прилагане на правилата на ЕС за държавните помощи на национално ниво, като бъде съобразена със спецификите в областта на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), както и да унифицира практиката на УО, без да въвежда стандартизирани текстове.

По конкретно, необходимо е да се въведат процедури, базирани на алгоритми за действие за:

I. Определяне на приложимостта на чл. 107, параграф 1 отДФЕС при програмиране и разработване на мерки (идентифициране на помощта)

1. С цел спазване на чл. 6 от Регламент № 1303/2013 г. при програмирането/разработването на мерките, УО следва да включат в процедурните си наръчници **условия за извършване на предварителна оценка относно дали планираната намеса (операция) попада в обхвата на правилата по държавните помощи.** Съобразно трайната практика на Съда на ЕС и Европейската комисия, оценката се базира на последователен анализ за наличие на критериите на **„теста за държавна помощ” по чл. 107, параграф 1 отДФЕС.** При кумулативно изпълнение на всички критерии се приема, че „държавна помощ” е налице.

Съобразно разпоредбата на чл. 2, т. 13 от Регламент № 1303/2013 г. минималната помощ (de minimis) се третира като държавна помощ за целите и критериите на финансирането от ЕС, въпреки, че спрямо нея са приложими специфични правила от гл. т. на конкурентното право.

2. Предварителната оценка за идентифициране на елементите на дефиницията по чл. 107, параграф 1 отДФЕС, УО може да се базира на установен алгоритъм от въпроси (или друг аналогичен алгоритъм), отговорът на които позволява да се изведе мотивирано заключение относно приложимостта на правилата по държавните помощи.

Приложение 1 към настоящото становище представя индикативен списък с въпроси, които при необходимост може да бъде допълнен от УО.

II. Определяне на съотносимия режим към програмираните мерки

Приложимостта на определени правила за осигуряване на съвместимост по държавните помощи се определя **в зависимост от целта на планираната мярка**, а в конкретни случаи - и в зависимост от планираните размери на помощ.

За да бъде в състояние УО да определи условията на мярката коректно, целта следва да

бъде формулирана ясно. В случаите, когато планираната операция има първостепенна и второстепенна цел те следва да бъдат дефинирани, ясно определени и разграничени.

Условията за съвместимост на помощите, развити в *acquis communautaire* са съобразени приоритетно с разпоредбите на ДФЕС, преследваните от ЕС общи цели и желаните ефекти от помощта. За да се намали необходимостта от последващи изменения във вече избрани операции, в процедурните си наръчници на УО следва да включат ангажименти към ангажираните с програмирането звена да **съобразят същността на мерките с ясно дефинираните цели и свързаните с тях ефекти, които се целят**. Целта е на следващ етап, при изготвяне на насоки/покани за кандидатстване/типови договори с бенефициенти и пр. да може да се прецизират конкретните условия за съвместимост.

В процедурните наръчници следва да се включат части, ангажиращи компетентните звена по програмиране да идентифицират дали планираната мярка ще се реализира под формата на:

1. Минимална помощ (помощ *de minimis*);
2. Държавна помощ, попадаща в обхвата на Общия Регламент № 651/2014 г. за групово освобождаване²;
3. Държавна помощ, попадаща в обхвата на Общия Регламент № 651/2014 г. за групово освобождаване, но подлежаща на индивидуално уведомяване;
4. Държавна помощ, освободена от задължението за уведомяване на основание, различно от регламент за групово освобождаване; 5. Държавна помощ, която подлежи на подаване на уведомление (нотификация) до ЕК. По отношение на този тип помощи в процедурните наръчници следва да се включат ангажименти за извършване на „задълбочена оценка“ („*detailed assessment*“) съобразно приложимия акт на ЕК, постановяващ условията за съвместимост за конкретния вид помощ. В общия случай задълбочената оценка следва да засяга общите критерии за съвместимост: необходимост от намеса на държавата, целесъобразност на мярката на помощ, стимулиращ ефект, пропорционалност, прозрачност на помощта, съпоставимост/избор на подходящ и в най-малка степен влияещ върху конкуренцията инструмент на помощта за постигане на целта ѝ.

В допълнение, след идентификацията следва да бъдат въведени ангажименти за компетентните звена на УО да **разработят архитектурата на конкретната мярка за помощ съобразно и в максимално пълно съответствие със специфични критерии за съвместимост според приложимата нормативна база**.

Приложение 2 към настоящото становище представя индикативен списък с елементи, свързани с определяне на съотносимия режим към програмираните мерки.

---

² Регламент (ЕС) № 651/2014 г. на Комисията от 17 юни 2014 г. година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (текст от значение за ЕИП) публикуван в ОJ, L 187/26.06.2014 г. г.

III. Осигуряване на процедурно съответствие и изпълнение на задълженията на администраторите, свързани с режима и законодателството по държавните помощи

След идентифициране на приложимостта на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС спрямо конкретна намеса и определяне на съотносимия режим към програмираните мерки (условия за съвместимост) е необходимо УО да определи **приложимата процедурна рамка, както и съотносимите актове, гарантиращи ненарушаването на националното и общностно законодателство по държавните помощи**. С оглед на това, УО следва да включат в наръчните описание на приложимите последователни действия за осигуряване на процедурно съответствие, съобразено с разпоредбите на ЗДП, вкл. съгласуване с Министерството на финансите (МФ), когато ЗДП изиска такова.

- **Предварително:**

В процедурните наръчници е необходимо да се отразят адекватни срокове за съгласуване при отчитане на следните специфики:

При съгласуване на уведомление по чл. 7 и по реда на чл. 9 от ЗДП срокът за изразяване на становище е 14 дни от датата на получаване, съгл. чл. 26, ал. 2 от Вътрешните правила за организацията на деловодната дейност, документооборота и контрола по изпълнение на задачите в МФ.

За целите на уведомяването, подаването на предварително уведомление до ЕК (пренотификация) се осъществява при спазване на процедурите за подаване на същинско уведомление по чл. 7 от ЗДП, т. к. представлява частен случай на същото. Подаването на предварително уведомление се основава на и следва да бъде съобразено с разпоредбите на Кодекса на най-добрите практики или съответния заместващ го документ на ЕК. Елементите на мярката, минимално необходими за подаване на предварително уведомление са посочените в интерактивната система за уведомяване на ЕК (SANI) и се базират на съдържанието на стандартизираните форми на ЕК (в приложение на Регламент № 794/2004) за същинско уведомяване. Осигуряването на достъп до SANI е по инициатива на УО.

Отчитайки факта, че при предоставяне на минимална помощ (помощ de minimis) не се изисква предварително уведомяване от администратора на помощта за съгласуване и разрешаване от министъра на финансите, предварителното съгласуване на мерки, планирани да се предоставят в съответствие с действащите регламенти за минимална помощ е по преценка на УО. Въпреки това, с оглед да се гарантира спазването на условията на действащите регламенти за минимална помощ, УО могат да предвидят в процедурните си наръчници съгласуване и на схемите за минимална помощ.

С оглед на посоченото, УО е необходимо да съобрази сроковете в процедурните си наръчници, като предвиди достатъчно време за съгласуване и при необходимост за отразяване на бележки и предложения на МФ. Също така УО следва да предвиди технологично време за осигуряване на достъп до системите за уведомяване..

Извън формите за уведомяване, уредени в Правилника за прилагане на ЗДП, с цел прецизиране на спорни моменти и избор на оптимален вариант на разработване на конкретна операция/мярка, е препоръчително УО да включат в наръчните си **процедура за ранен контакт** с МФ. Последната е необходимо да описва схематично планираната/програмираната мярка на ниво идея/идеен проект преди операцията да бъде разгледана от Комитета за наблюдение на съответната ОП.

Поради многообразието от формите на намеса и изменението им в хода на планиране, УО

могат да предвидят и собствена форма за ранен контакт, базирана на механизма на действие на планираната мярка и съдържащ, колкото е възможно повече от наличната към момента на ранния контакт информация по **Приложение 1** и **Приложение 2** към настоящото становище. Липсата на съществени елементи от приложенията може да доведе до невъзможност за изразяване на становище от страна на МФ.

- **При последващи действия:**

- **Изпълнение на допълнителни условия**

В процедурните наръчници УО следва да включат ангажименти свързани със създаване на необходимата организация за коректно прилагане на подлежаща на уведомяване помощ и за изпълнение на конкретни условия по решенията на ЕК.

Решенията по чл. 4, чл. 6, чл. 10 и чл. 11 от Регламент № 659/1999 г.³ могат да са, както свързани със същността на мярката (условия налагащи промяна, с цел да се осигури съвместимост), така и с изпълнение на определени процедурни или последващи задължения от страна на администратора (в т. ч. непредоставяне на помощ, спиране на помощ, ангажименти по специфичен доклад, оценка на ефекта и пр.). С оглед на факта, че към момента на планиране/уведомяване за мярката не могат да бъдат предварително ясни условията, които ЕК би поставила, в наръчниците на ОП следва да бъдат включени общо формулирани разпоредби, ангажиращи УО да: не предоставят помощ до произнасяне на ЕК с решение, („**stand still clause**” по чл. 3 от Регламент № 659/1999 г.), да осигурят в адекватни срокове искана от ЕК допълнителна информация, да предоставят потвърждение, че **изпълнението на решенията на ЕК означава също така и изпълнение на допълнително постановените условия**, когато такива са налице.

- **Изменение на мерки**

С оглед съдържанието на дефиницията за „нова помощ” по чл. 1, буква „б” от Регламент № 659/1999 г., третиращо промяната на съществуваща помощ като „нова помощ”, както и с цел спазването на задълженията по чл. 2 от Регламент № 659/1999 г., чл. 4 от Регламент № 794/2004 г.⁴ и по Приложение II към Регламент № 651/2014 г., УО следва да включат в процедурните си **наръчници ангажименти за съгласуване с МФ на изменението и действия, гарантиращи осигуряването на процедурно съответствие и по отношение на всяка промяна на помощ, разрешена с решение на ЕК или попадаща в обхвата на регламент за групово освобождаване.**

Промени от чисто формален или административен характер, които не оказват влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с Общия пазар, както и увеличение на първоначалния бюджет на дадена съществуваща схема за помощ до 20 на сто не се счита за промяна на съществуваща помощ.

- **Подходящи мерки**

---

³ Регламент (ЕО) № 659/1999 г. на съвета от 22 юли 2013 г. година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 83, 27.3.1999 г. г., стр. 1), вкл. всички регламенти, които до допълват и изменят.

⁴ Регламент (ЕО) № 794/2004 г. на Комисията от 21 април 2004 г. година за прилагането от Регламент (ЕО) № 659/1999 г. на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 140, 30.4.2004 г. г., стр. 1), вкл. всички регламенти, които до допълват и изменят

Освен, когато преходните разпоредби съдържат специални правила, в случаите на промяна на актове, свързани с или съдържащи критерии за оценка на съвместимостта на мерки за помощ, ЕК обичайно поставя нормативен срок на държавите членки да адаптират мерките си за помощ. Целта е същите да бъдат приведени в съответствие с новите правила. В конкретни случаи ЕК поставя аналогични условия и в решенията си по конкретни мерки за помощ.

С оглед на това, в наръчниците на УО е необходимо да залегнат общо формулирани ангажименти относно проследяване на промени в законодателството и предприемане на своевременни действия за **уведомяване на МФ относно (не)съгласието си с предложените подходящи мерки**, предложени от ЕК, както и относно плановете си за изпълнение на същите.

○ **Изпълнение на задълженията на администраторите**

Разпоредбите на ЗДП дефинират задълженията за администраторите на помощ, свързани с различните етапи на планиране, прилагане, контрол, докладване, документирание, архивиране, осигуряване на прозрачност и мониторинг на мерките за помощ. Допълнителни ангажименти могат да бъдат разписани и в решенията на ЕК за одобряване на конкретни мерки за помощ.

В тази връзка, в наръчниците на УО следва да се разработят и да включват ангажименти и действия за осигуряване на спазването на произтичащите от ЗДП задължения, например **чрез контролни листове**.

IV. Осигуряване на съвместимост на равнище индивидуален проект⁵ /бенефициент/партньор

Правоприлагането в областта на държавните помощи обхваща не само предварителното осигуряване на съответствие, поради което в случаите на схема за помощ и индивидуална помощ, всеки отделен случай следва да е обект на проверка за съответствие с приложимата процедурна рамка и правила за съвместимост.

Предвид това, УО следва да включат в процедурните си наръчници ангажименти, правила за действие и контроли, осигуряващи **изпълнение на мярката на равнище подпомагане на индивидуален проект/бенефициент без отклонение** от начина, по-който е съгласувана с МФ - в случаите на помощ в обхвата на групово освобождаване. Аналогични процедури са необходими и за осигуряване прилагането на подлежаща на уведомяване мярка за помощ, така както е нотифицирана и одобрена от ЕК.

Посоченото обхваща, както процеса на оценка, одобряване и договаряне (предварителен контрол), така и осъществяването на текущ и последващ контрол при изпълнението на всеки проект.

Особен акцент УО следва да поставят върху: типа допустими получатели/партньори⁶ и проверката на категорията им (микро, МСП, големи предприятия), допустими разходи, правилно определяне на приемливите разходи и интензитети на помощ (вкл. бонуси, ако се прилагат), приложимостта на индивидуален праг за уведомяване или на максимален размер на помощта, проверка за натрупването на помощи и спазването на изискванията за стимулиращ ефект и прозрачност (където е приложимо), както и за недопускане предоставянето на нова

⁵ В см. на индивидуален случай на предоставяне на помощ по схема

⁶ Представляват ли „предприятия“ за целите на режима по държавните помощи – вж. случай *Höfner and Elser v Macrotron GmbH* (1991) Case C-41/90

помощ на получатели, които са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване („Deggendorf”).

V. Възстановяване на неправомерно предоставена и несъвместима държавна помощ

Получената „неправомерната и несъвместима държавна помощ” е различна от понятието „неправомерно получени суми” по смисъла на Регламент № 1303/2013 г. Получателят на неправомерно предоставената държавна помощ дължи и лихва, начислена за периода от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на получателя, до датата на нейното пълно възстановяване.

Държавната помощ, обявена за несъвместима и неправомерно предоставена с решение на ЕК, представлява публично вземане. Същото се събира по реда Данъчноосигурителния процесуален кодекс.

Според утвърдената практика на ЕК в решенията за възстановяване на помощ могат да се съдържат два срока за реакция на държавите членки:

-срок за представяне на информация относно статуквото по случая, вкл. за предприетите мерки по събиране на сумите от бенефициентите и

-срок за предоставяне на информация относно пълното изпълнение на решението.

Предвид това, УО следва да включат **процедури и действия в наръчниците си, позволяващи им да изпълнят решенията на ЕК за възстановяване навременно, пълно и ефективно в поставения срок.**

При възстановяване на минимална помощ механизмът за възстановяване се разработва от УО.

VI. Поддържане на капацитет и информираност относно правилата по държавните помощи, вкл. за обучение на персонала, участващ в привеждането на ЕСИФ в действие

За гарантиране коректното програмиране на мерките, съ-финансирани от ЕСИФ, както и с цел подобряване на правоприлагането в областта на държавните помощи УО е необходимо да предприемат мерки за подобряване и поддържане на административния капацитет и разпространението на информация по държавните помощи.

Препоръчително е мерките да засегнат най-малко служителите, които участват в дейностите по програмиране на операциите, договаряне и осигуряване на публичност.

С оглед на това УО следва да включат в процедурните си наръчници ангажименти за действия, свързани с осигуряване на:

- обучение (базово, надграждащо или специализирано) за служителите по прилагане на правилата по държавните помощи въз основата на годишни планове;
- прилагането на количествени и качествени показатели за проследяване на промените в

капацитета (където е възможно), така че да се гарантира подобряване на ефективността, приемственост и надграждане;

- информация за наличие на връзка между правилата на ЕСИФ и режима по държавните помощи;
- вътрешно разпространение на информация относно актуални изменения в правната рамка, най-добри практики в областта, правата и задълженията на страните в процеса, вкл. компетенциите на националните съдилища;
- информиране на бенефициентите/партньорите относно правата и задълженията, свързани с получаваната държавна/минимална помощ.

МИНИСТЪР:

ПЕТЪР ЧОБАНОВ

Въпросник за установяване приложимостта на чл. 107, параграф 1 на ДФЕС

1. Операцията свързана ли е с пряко или косвено разходване на публичен ресурс?
2. Операцията свързана ли е с подпомагане на потенциални бенефициенти, които осъществяват икономическа дейност?
3. При наличие на икономическа и неикономическа дейност на бенефициента, съдържа ли операцията условия за ясното разграничение на дейностите?
4. Операцията съдържа ли условия, постановяващи ясното разграничаване на дейностите на бенефициента, вкл. чрез аналитична счетоводна отчетност, които да позволят заключението, че с изпълнение на операцията се облагодетелства само неикономическата дейност?
5. Попада ли бенефициента в обхвата на понятието „предприятие“ по смисъла и за целите на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС?
6. Изпълнението на операцията ще предостави ли на бенефициента пряко или непряко икономическо предимство, което същият не би могъл да получи при нормални пазарни/търговски условия?
7. Операцията селективна ли е? Същата директно ли е насочена към даден потенциален бенефициент, група бенефициенти, групирани по определени критерии?
8. Ще доведе ли изпълнението на операцията до изкривяване на пазарната конкуренция, до нарушаване или заплаха да се наруши конкуренцията на пазара, вкл. индиректно влияние върху конкуренти или чрез подобряване на конкурентната позиция на получателя, промяна на пазарни дялове, укрепване и увеличаване на капацитет, промяна или поддържане на конкурентни позиции и т. н. ?
9. Помощта/Финансирането оказва ли влияние върху търговията в рамките на вътрешния пазар, налице ли е влияние върху пазар отворен за конкуренция , без значение дали потенциалните бенефициенти участват в транс гранична търговия в общността?
10. Към операцията приложими ли са специфични правила, дерогиращи прилагането на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС като критериите по Дело C-280/00 Altmark или прилагането съответстващ на обичайното пазарно поведение подход съобразен с „Принципа на инвеститора в условията на пазарна икономика“ и по аналог критериите за „частен кредитор“/„частен продавач“

И др.

Индикативен списък с елементи на мярката, необходими за определяне на съотносимия режим към програмираните мерки.

1.Цел

Какво са цели с планираното финансиране? Как е идентифицирана необходимостта от помощта? (пазарен неуспех, цели от общ интерес за ЕС, стратегическа цел и т. н.)

Какъв е желаният ефект, може ли да се представи числово?

2.Индентификация

Планирането на мярката извършено ли е с оглед да се приведе в съответствие с конкретни правила, оправдаващи съвместимостта? Ако да – кои? Ако не защо? Анализирана ли е предшестващата практика на ЕК и Съда на ЕС по аналогични случаи?

3.Какво е приложното поле на мярката

Може ли планираната мярка да бъде определена като „схема за помощ” по смисъла на чл. 1, буква „г” или като „индивидуална помощ” – по смисъла на чл. 1, буква „д” от Регламент № 659/1999 г.. Свързана ли е с еднократен акт или има за цел оказване на помощ на регулярна основа чрез неколкократно помощ за един и същи бенефициент, помощ за различни бенефициенти и т. н.

4.Изключения от обхвата

Налице ли са условия ограничаващи правото на определени бенефициенти да се възползват от мярката – например: според статута на лица, отрасловата им принадлежност, големината, разположението, осъществяваните дейности по НКИД, и т. н.

5.Специфични дефиниции

Свързано ли е реализирането на мярката с формулиране на конкретни специфични дефиниции? Планирано ли е изписването им, или препратка към дефиниции от европейското законодателство, или национален нормативен акт.

6.Форма на помощта

Позволява ли формата предварително да се изчисли с точност брутен еквивалент на безвъзмездна помощ. Необходимо ли е да се извършва оценка на риска. Защо е избрана подочената форма (инструмент) на помощ, с какво е подходяща за достигане на целта и по какъв начин е ориентирана спрямо резултата ?

7.Частно участие (съфинансиране)

Условията на мярката налагат ли определен дял частно участие? Ако не защо? Ако да - какъв?

8. Допустими дейности

Предоставянето на помощта свързано ли е с конкретна дейност? Или е за покриване на текущи разходи

9. Допустими бенефициенти/партньори

Как се избират бенефициентите/партньори на помощта? Има ли селективни условия за бенефициентите, в т. ч. например: по вид – търговци по смисъла на Търговския закон, лица с нестопанска цел (с, без икономическа дейност), физически лица, осъществяващи икономическа дейност/самосигуряващи се, публично-правни организации, по географски признак или др. критерии. Допустими ли са партньори? Ако да какви субекти са те и как се разпределя ползата от финансирането между бенефициента и партньорите?

10. Приемливи разходи

За какви разходи се предоставя финансирането? (за активи, услуги, труд, текущи разходи и т. н.) Налице ли са условия, позволяващи да се определи, че е невъзможно финансирането по мярката да се покриват други разходи? Допустимо ли е да се финансират разпределяеми разходи – административни, управленски и т. н. необходимо е да обърнем внимание, че допустимостта на разходите съгласно Постановление № 119 на МС от 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г. не означава автоматично, че разходите са допустими и съгласно разпоредбите за държавните помощи.

11. Минимален и максимален размер на помощта

Съществува ли минимален и максимален размер на финансирането? Кой и как го определя – в абсолютна сума или като процент от приемливите разходи, заявява се от бенефициента или чрез друг метод?

12. Механизъм на изплащането на помощта

По какъв начин се предоставя на финансирането – еднократно (предварително или в края) , на части, под условие (възстановяеми аванси)? Прилага ли се сконтиране? Ако да – как? Как се движат паричните потоци?

13. Засягане на конкуренцията и търговията

По какъв начин предоставянето на помощта ще доведе до засягане на пазарната среда, например: съществува ли пазар или се създава пазар, създава ли се различно третиране на сходни предприятия, насърчаване на трансграничните операции, предоставяне на предимство на местни спрямо вносни стоки/услуги, изисквания за произход, увеличаване на капацитета на бенефициентите, създаване на възможност за достъп до пазари, ограничаване на възможността за достъп до пазари и т. н. ? Кой субекти ще бъдат засегнати (положително и отрицателно от предоставяне на подкрепата) ? Освен преките ефекти анализирани и идентифицирани ли са индиректни влияния върху пазара, свързани с предоставянето на помощта?

14. Ефект от предоставянето

Какво ще се случи ако помощта не бъде дадена?

Съществуват ли/разработва ли се/оценяват ли алтернативни на предоставянето на помощта сценарии? Кой и как извършва и документира анализа на алтернативните сценарии? Какви са очакванията за бенефициентите да променят поведението си в резултат от финансирането/подкрепата- да променят обема на дейността, да увеличат бюджет за реализацията на конкретна цел/проект, да ускорят изпълнението ѝ или др. ?

Прилагат ли се други мерки за подкрепа ориентирани към същите цели? Налице ли е връзка между планираната и другите мерки за помощ? Налице ли е демаркационна линия? Съществуват ли правила за избягване на двойно финансиране?

15. Контрол и наблюдение

Кой ще отпуска средствата? От кого ще бъде осъществяван контрол върху правомерното подпомагане на всеки отделен случай? По какъв начин се/ще се контролира предоставянето на помощта? Съществуват ли механизми и какви са те, чрез които да се гарантира изпълнението на свързаните с мярката условия?